

A gyakorlati vizsgálat előírja a különböző kulcsokban való hangjegy-olvasást; ennek begyakorlására igen alkalmas Wüllner (Chorübungen. München, Ackermann, 1885) munkája. — *Mihalovich Ödön*, az országos magyar királyi zene-akadémia igazgatója, mint a vizsgáló bizottság elnöke.

— **Felhívjuk** azokat a tisztelt tagtársakat, a kik *felolvasó* ülésein-ken értekezéseket tartanak, sziveskedjenek előadásaikról egy minél *rövidebb* kivonatot készíteni és néhány nappal az ülést megelőzőleg *Trájtler Károly* jegyzőhöz (lakik: Budapest, II. ker., Török-u. 8) elküldeni, hogy a napilapok számára a szükséges tudósítások ideje korán megszerkeszthetők legyenek.

MAGYAR PÆDAGOGIAI TÁRSASÁG.

Felolvasó ülés 1896 november 21-én.

Jelen voltak: *Heinrich* Gusztáv dr. elnöklete alatt *Axaméthy Lajos* m. o. t., *Böngérfi János*, *Bokor József*, *Demeczky Mihály*, *Gööz József*, *György Aladár*, *Gyulai Béla*, *Hegedüs István*, *Hegedüs Károly*, *Kerékgyártó Elek*, *Lakits Vendel*, *Miklós Gergely*, *Négyesy László*, *Neményi Imre*, *Nagy László*, *Péterfy Sándor*, *Radó Vilmos*, *Somogyi Géza*, *Szuppán Vilmos*, *Tergina Gyula*, *Veres Ignác*, *Lányi Ernő*, *Kriegner N.*, *Magyar László*, *Maurer Rezső*, *Bély Mihály*, *Földes Géza*, *Lád Károly*, *Schuch József*, *Vaszko Emil* és még számos vendég; *Trájtler Károly* mint jegyző.

I. A felolvasó asztalhoz *Somogyi Géza* ült és «*A polgári iskolák reformja*» cím alatt előadást tartott. Az értekezés folyóiratunk múlt számában közöltetett. Hozzászóltak a tárgyhöz: *Gööz József*, a ki jelezte, hogy a felolvasó teljesen félreértette őt, illetve előadását, melyet a M. P. T. legutóbbi nagygyűlésén ugyanerről a tárgyról felolvasott. Szóla a tanárképzésre súlyt fektetve kijelentette, hogy ezt a kérdést internatus alakjában volna legjobb megoldani. A Pædagogiumot sem mondotta eltörlendőnek, hanem azt kívánta, hogy reformáltassék. Hogy a tanárság két táborba osztását ő sem helyesli, mutatják a tanügyi kongresszus tárgyalásai és az a tény, hogy immár a két egyesület is összeforrott. A polgári iskolákra különösen nemzetiségi vidéken szükség van; erős várai ezek ott a magyarságnak. Szóla ismeri a vidéki polgári iskolákat is, szerkesztője volt tíz éven át a Polg. isk. Közlönynek és a vándorgyűlések alkalmával is bő alkalma nyílt ez iskolákat megismerhetni;

tehát tudja, hogy a míg az egyes felekezetek és nemzetiségek az elemi iskolát még csak fenn tudják tartani, addig középfokú iskola felállítására nem is gondolhatnak. A nemzeti szellemet pedig éppen ezek az iskolák vannak hivatva gondozni, kivált oly vidékeken, a hol a nemzetiségek képezik a lakosok többségét. Nem helyesli tehát a felolvasó terveit és hiba volna a polgári iskola reformjával várni addig, a míg a népiskola egészen kiépítve lesz. Azt hiszi, hogy minden intézet tartozik a maga életérdekeiről gondoskodni; tehát helyeselhető az a törekvés is, mely a polgári iskolák reformját tűzi célul maga elé. *Lányi Ernő* és *Kerékgyártó Elek* felszólalásai után *Hegedüs Károly* kifejti, hogy az előadó nem dombortja ki eléggé a jövő polgári iskolájának képét. Előadó a polgári iskolának gyakorlati képző jellegét kíván adni, pedig e tekintetben nem éppen örvendetes tapasztalatokat lehetett szerezni azoknál a polgári iskoláknál, a melyeknél tanműhelyek voltak szervezve. A polgári iskolának gyakorlati hivatását nem lehet megvalósítani. A szakoktatás terén szükséges ugyan átmeneti időszakot teremteni, de nem a polgári iskola fog e tekintetben eszközül szolgálhatni. Ha a polgári iskola gyakorlati képzést fog adni, honnan veszik majd a végzett növendékek számára az állásokat? A gyárak, műhelyek sokkal jobban kiképezik az ifjút, mint tehetné ezt az iskola. A gazda, az iparos el vannak kényeztetve, őket az iskola nem elégítheti ki. Az az idő lejárt, midőn a polgári iskola a tanműhelyekkel a gyakorlati életre akart hatni. Egyedül a kereskedelmi kiképzés volna még olyan törekvés, a mely inkább az iskolába illik, de ezeknek az iskoláknak a szervezete is el van hibázva; aztán meg nagyon is sok ilyen iskola van, pedig a hazai viszonyok ezt a túlproductiót éppenséggel nem teszik kívánatosná. Inkább oda kellene hatni, hogy a meglévő üzletek conserváltassanak, ezzel többet lehetne elérni. *Péterfy Sándor*, a középfokú szakiskolák jogosultsága mellett emel szót. E tekintetben a polgári iskolák eleget tehetnek a kívánt szükségletnek. A szakiskolák eddig is megfeleltek a követelményeknek. Kívánja, hogy bizonyos polgári iskolák számára meg kell a határokat szabni. Nem tartja szükségesnek, hogy minden polgári iskolának egyenlő számú évfolyama legyen; e tekintetben a szükséglet kielégítése legyen a mértékadó. *Somogyi Géza* köszönetet mond, hogy előadását ilyen böszmezsere követte. Előadásának egyik sarkpontja az volt, hogy a gyermek mentül tovább maradjon a népiskolai intézmények határai között s arra törekedett, hogy minden egyes tételt hiteles adatokkal indokoljon. *Elnök* jelenti, hogy a szőnyegen levő kérdés megvitatása még nincsen befejezve; a jövő ülésre már is be van jelentve, hogy ugyanerről a tárgyról értekezést fogunk hallani.

Az ülés második tárgya az idő rövidsége miatt elmaradt. A felolvasó ülést a rendes tagok zárt ülése követte, melyen a titkár előadta.

hogy a Magyar Pædagogiai Társaság élénk részt vett az Országos Tanügyi Kongresszusban. Társaságunk elnöke a kongresszusnak is elnöke, élető szelleme volt. Oly fényes eredményeket ért el e kongresszus, melyek közoktatásügyünk történetében állandó nyomot hagynak. A Társaság ügyeiben az utolsó ülés óta nem történt változás. A felolvasó ülések ezentúl is minden hó harmadik szombatján tartatnak, januariusban pedig a Társaságnak évi nagygyűlése lesz, melyen tiszteleti és rendes tagokat választanak. A Társaság anyagi ügyeiben szintén történtek intézkedések. A Nagyméltóságú Ministeriumhoz folyamodványt intézett az elnökség, melyben a Társaság részére ez évben is segélyösszeg kiutalványozását kérelmezte.

Hivatalos nyugtázás.

A tiszteletbeli és rendes tagok önkéntes ajánlatából befolyt: dr. Verédy Károly (Budapest) 10 frt, Wollmann Elma (Pozsony) 5 frt, Wagner Alajos (Budapest) 10 frt, dr. Badics Ferencz (Budapest) 5 frt, Komáromy Lajos (Budapest) 25 frt, Szathmáry György (Budapest) 10 frt, Demeczky Mihály (Budapest) 20 frt.

Tagdíjat fizettek 1895-re: Ludmann Ottó Eperjes, Keller János Veszprém, Sárgai Antal Léva, Weber István Miskolcz, Sugusztiny Elek Kassa, Hanusz István Kecskemét, Ulrich G. Adolf Budapest, Kicsiny Pál Felső-Lehota, Draskóczy Gábor M.-Sziget, dr. Pecz Vilmos Budapest, dr. Móczár József Kolozsvár, Beksits Ignác Kaposvár, Gonda József Békés, Kardos Ignác Szegzárd, Hóbor Gyula Gnézda, Szepessy Géza Székesfehérvár, Kara Győző Arad, Reif Jakab Budapest, Maurer Mihály Körmöczbánya, Czeglédy István Rózsahegy, Czvajna József Besztercze, Simonides István N.-Kanizsa, Hodossy Béla Sárospatak, Szücs Kálmán Kákics, Danilovits János Kaposvár, Kutjánzky Jenő Déva, Pákh Berta Budapest, Rosenberg Augusta Budapest.

1896-ra: Acsay Ferencz Győr, Balogh Péter Szolnok, Küröz Lipót Trencsén, Réz Mihály Nagyvárad, Tordai György Pancsova, Hermann József Mátészalka, Sárgay Antal Léva, Weber István Miskolcz, Schipper Gyula Szakálháza, Boross Ambrus Karczag, Hegedűs Tamás Keszi, Stánitz Sándor Székesfehérvár, Kocsis István Várjas, Topik M. Vilmos és Wagner Mihály Z.-Lipcsén, Szölgyémy Ferencz Szolnok, dr. Pacséri Károly Zombor, Sántha Albert Gyergyó-Szt-Miklós, Kugler Sándor Budapest, Karai Sándor Debreczen, Kicsiny Pál Felső-Lehota, Simon Béla Pécs, Koncz József M. Vásárhely, Vigh József H.-Nánás,